

The background of the slide features a stylized, painterly illustration of a person, possibly a scholar or scribe, seated and writing on a large, unrolled scroll. The person is wearing a dark, patterned garment. The scroll is filled with text, and the overall color palette is muted, with earthy tones like browns, yellows, and greys. The text is overlaid on this background in a white, serif font.

3ο Συνέδριο Ελληνικών Α' τάξης
ΚΖ' Δημοτικό Σχολείο Λεμεσού

28/2/2007

Σχέδιο μαθήματος στο
μάθημα της Γλώσσας

Μαρία Πέτρου-Πετούση

Στοιχεία μαθήματος

- Θέμα: «Τι έχει μέσα το μπαούλο; Β' μέρος, ενότητα 7, τεύχος Β', σελ.35
- ❖ Εξοικείωση με φαινόμενα αφαιρέσης/αποκοπής καθώς και με τη χρήση της αποστρόφου
- Τάξη: Α'
- Αριθμός παιδιών: 21
- Διάρκεια: 3Χ80'

Προϋπάρχουσες γνώσεις

Τα παιδιά είναι σε θέση:

1. Να αναγνωρίζουν και να προφέρουν ορθά όλα τα γράμματα-φωνήματα του αλφάβητου, τα δίψηφα αι, οι, ει, ου, αυ (αβ), αυ (αφ), ευ (εβ), ευ (εφ), καθώς επίσης τα συμπλέγματα μπ, τσ, ντ, γκ, γγ, τζ.
2. Να γράφουν ορθά όλα τα γράμματα, τα δίψηφα και τα συμπλέγματα που αναφέρθηκαν πιο πάνω.
3. Να χειρίζονται το ποντίκι του Η/Υ .
4. Να χειρίζονται ικανοποιητικά το πρόγραμμα Microsoft Word.

Διδακτικός σκοπός

Οι μαθητές μέσα από ποικίλες επικοινωνιακές δραστηριότητες να έρθουν σε επαφή και να εξοικειωθούν με φαινόμενα αφαίρεσης/αποκοπής καθώς και με τη χρήση της αποστρόφου.

Διδακτικοί στόχοι:

Τα παιδιά να είναι σε θέση:

- 1.Να ενθαρρυνθούν στο να συμμετέχουν ενεργά και να αναπτύσσουν πρωτοβουλία, έτσι ώστε να εκφράζονται δημιουργικά.
- 2.Να καλλιεργηθεί η ικανότητα τους να χρησιμοποιούν σωστά τη γλώσσα.
- 3.Να παράγουν προφορικό λόγο, με τη χρήση διαφόρων εκφραστικών μέσων όπως είναι η περιγραφή, ο διάλογος ,η ανακοίνωση , το γράμμα κ.ά.

- 4.Να διαβάζουν τις λέξεις και προτάσεις του κειμένου.
- 5.Να ασκηθούν στη ρέουσα και με ύφος ανάγνωση του κειμένου και να προβούν σε γραμματολογική επεξεργασία του κειμένου.
- 6.Να διαβάζουν με «ρέουσα ανάγνωση», τηρώντας τα σημεία στίξης και με ποικίλους τρόπους το κείμενο.
- 7.Να διακρίνουν οπτικά λέξεις με απόστροφο στο κείμενο, και να τις προφέρουν ορθά.
- 8.Να εξοικειωθούν με πάθη των φθόγγων, και με τη χρήση της αποστρόφου.
- 9.Να αναγνωρίζουν, να απομονώνουν και να βάζουν σε κύκλο το γραμματικό φαινόμενο (χρήση της αποστρόφου).
- 10.Να συνεργάζονται αρμονικά για την ολοκλήρωση μιας ομαδικής δραστηριότητας.
- 11. Να τονίζουν ορθά τις λέξεις.
- 12. Να βρίσκουν αντίθετες λέξεις.
- 13. Να ασκηθούν στη γραφή των λέξεων με απόστροφο σε οργανωμένο χώρο.
- 14.Να ασκηθούν στην ανάλυση και σύνθεση μιας πρότασης, όπως «Να πάω σ'ένα μακρινό νησί, με τ άσπρο μου καράβι».

- 15.Να αναπτύξουν τη φαντασία λόγου.
- 16.Να βάζουν τις λέξεις που τους δίνονται σε αλφαβητική σειρά.
- 17.Να εργάζονται μέσα στα χρονικά όρια που τους αναθέτει η δασιάλα (χρήση της κλεψύδρας).
- 18.Να εκφράζουν συναισθήματα.
- 19.Να χρησιμοποιούν το λογισμικό Microsoft Word για την κατασκευή σπιτιού της κυρα-Γραμματικής με λεξούλες που περιέχουν απόστροφο.

Μεθοδολογία διδασκαλίας

Μέθοδος διδασκαλίας στηρίχθηκε:

- Στον κειμενοκεντρισμό: να εξοικειωθούν με φαινόμενα αφάιρεσης/αποικοπής και με τη χρήση της αποστρόφου, μέσα από το κείμενο.
- Στην αυτοαξιολόγηση του παιδιού μέσα από τις δραστηριότητες στηριγμένες στο κείμενο.
- Στη διαθεματικότητα.

Μέσα-υλικά

Λογισμικά προγράμματα

- 1^ο ογδοντάλεπτο: Εικόνες, κείμενο από το ΒΜ, Λέξεις σε καρτέλες, Πλαστικοποιημένη καρτέλα: «Μαθαίνω παίζοντας», Φιγούρες και σχήματα δραστηριοτήτων, Τρισδιάστατοι ήρωες και αντικείμενα, Η.Υ., Τετράδιο Εργασιών, Γραμματοθήκη, Μπαούλο, Ταχυδρόμος.
- 2^ο ογδοντάλεπτο: Εικόνα του βιβλίου, «Τάσος ο παπαγάλος», Τετράδιο «Σκέφτομαι δημιουργώ και γράφω», Παιχνίδι με τη κοκκίνοσιοφίτσα σε CD, Μάγισσα «Μάγικυ», Μουσική, Κλειδιά, Μπαούλο, Ταχυδρόμος, Καρτέλες, Τετράδιο εργασιών.
- 3^ο ογδοντάλεπτο: Η κυρά «Γραμματικούλα», κυρία Αλφαβήτα, Καρτέλες, Πλαστικοποιημένη καρτέλα «Μαθαίνω παίζοντας», Η.Υ., φυλλάδιο.

1^ο 80λεπτο

Αφόρμηση:

Αφόρμηση με σκοπό την ανάκληση στη μνήμη των παιδιών την άφιξη των καραβιών στο λιμάνι, με τη βοήθεια σχετικών ήχων. Τα παιδιά αναμένεται να αναφέρουν τι άκουσαν, τι τους έκανε ιδιαίτερη εντύπωση και να παραγάγουν, φυσικά και αβίαστα, προφορικό λόγο.

- Τι ακούσατε παιδάκια μου; (τον ήχο άφιξης των καραβιών)
- Τι μπορεί να φέρνει άραγε μαζί του ένα καράβι; (επιβάτες, αποσκευές, τρόφιμα, αυτοκίνητα κ.ά.)



συνέχεια 1^ο 80λεπτο

Δραστηριότητα 1:

Επεξεργασία κειμένου

Προβληματισμός με βάση τον τίτλο του μαθήματος, με ερωτήσεις όπως:

- -Τι να έχει μέσα το μπαούλο; Μήπως σοκολάτες, χρήματα, ...)
- -Από ποια χώρα να ήρθε;

Έλεγχος της ικανότητας των παιδιών για αποκωδικοποίηση-Λύση προβληματισμών.

1ο 80λεπτο συνέχεια

Δραστηριότητα 2:

- Παρουσιάζονται στο projector σε μεγέθυνση δύο εικόνες μία της προηγούμενης ενότητας 6, σελ.22 και μία από την ενότητα 7, σελ.35. προς επεξεργασία. Τα παιδιά παρατηρούν και συγκρίνουν τα πρόσωπα και τα αντικείμενα των δύο εικόνων.

Εικόνα:Α'

- Γίνεται επεξεργασία της εικόνας από την ενότητα 6, με στόχο την ανάκληση των παιδιών για επαναφορά των γεγονότων που συνέβηκαν εκείνη τη μέρα με ερωτήσεις όπως:
- Τι έσφιγγε στα δόντια του ο Μολύβιος; (ένα κλειδί)
- Τι αποφάσισαν να κάνουν οι φίλοι μας, σχετικά με το κλειδί που βρήκε ο Μολύβιος;

Εικόνα Β'

- Ακολουθεί συζήτηση και επεξεργασία της εικόνας από την ενότητα 7, σ.35. από τα παιδιά. Αναμένεται από τα παιδιά να αναφέρουν πώς το κλειδί που βρήκε ο Μολύβιος ανήκει στο θείο της Ιωάννας τον Παύλο (καλλιέργεια προφορικού λόγου).

1^ο 80λεπτο συνέχεια

Δραστηριότητα 3:

Κείμενο:

Ακολουθεί περαιτέρω επεξεργασία του κειμένου με τις εξής ερωτήσεις κατανόησης με στόχο να συγγραφεί κείμενο για αποδικοποίηση και κατανόηση.

- Ποιους βλέπετε στην εικόνα μας;
- Πού βρίσκονται άραγε;
- Παιδιά σε ποιο νομίζετε να ανήκει το μπαούλο;
- Μπορείτε να μου περιγράψετε το θείο της Ιωάννας; Τι θα προσέξουμε για να τον περιγράψετε με επιτυχία; (πρόσωπο, ρούχα, έκφραση προσώπου κ. ά.)
- Είναι χαρούμενος ή λυπημένος; (χαρούμενος). Γιατί άραγε;

Δραστηριότητα 4:

■ Μεγαλόφωνη/ειφραστική ανάγνωση κειμένου

Παντομίμα

- Σε καρτέλες υπάρχουν γραμμένες προτάσεις. Ένα παιδί αποδικοποιεί και κατανοεί, σιωπηρά, μια πρόταση κάθε φορά και ειφράζει με παντομίμα ό,τι λέει η πρόταση αυτή. Τα υπόλοιπα παιδιά βρίσκουν την πρόταση από το κείμενο και τη διαβάζουν, όπως για παράδειγμα:
- «Ο θείος Παύλος άνοιξε το συρτάρι της κουζίνας.»
- «Θείε τι ανοίγεις μ' αυτό το κλειδί;
- Ακολουθεί ανάγνωση του κειμένου:

Ο Αλέκος το σαλιγκάρι κάνει αγώνα δρόμου πάνω στις προτάσούλες του κειμένου. Τα παιδιά σταματούν όπου κουράζεται ο Αλέκος και μετά συνεχίζουν από το σημείο που σταμάτησαν.

- Η Γραφίτσα αλλάζει τα σημεία στίξης σε κάποιες προτάσεις και τα παιδιά διαβάζουν ανάλογα.
- Η φώνια παίζει με τις μπαλίτσες και με τα παιδιά της Α' τάξης. Έτσι κάθε φορά που δίνει μία από τις μπαλίτσες της σε ένα από τα παιδιά ή σε μία από τις τέσσερις ομάδες, πρέπει να διαβάσει τη πρόταση που δείχνει η δασκάλα.

Η δραστηριότητα αυτή γίνεται με τη βοήθεια του «χρονομέτρου» της τάξης μας χρησιμοποιώντας τη «κλεψύδρα».



Δραστηριότητα 5

Η σοφή «κυρα-Γραμματική» θέλει κάτι να μας πει:

- Παρουσιάζεται σε «χαρτόνι» το γραμματικό φαινόμενο του μαθήματός μας:

Μερικές λεξούλες-ζευγαράκια αντικαθιστούν το πρώτο ή το τελευταίο φωνήεν μ'ένα φεγγαράκι, την απόστροφο.

Π.χ. σε άκουσα → σ'άκουσα

το έψαχνα → το'ψαχνα

τι είναι → τι'ναι

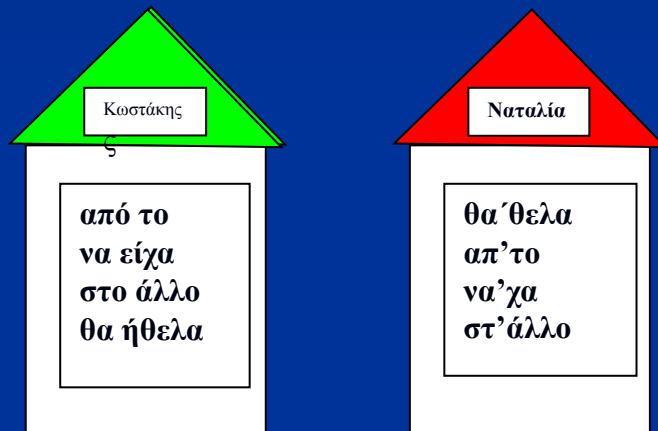
- Γίνεται εντοπισμός των λέξεων με απόστροφο στο κείμενο με το παιχνίδι «Μπουμ».
- Ο Λεξιλογούλης κάθεται πάνω σε λέξεις του κειμένου (με απόστροφο) και τα παιδιά φωνάζουν τις λέξεις για να τον κάνουν να φύγει.
- Κυκλώνονται στον πίνακα και υποδεικνύεται η ορθή κίνηση για τη γραφή των λέξεων με απόστροφο.
- Τα παιδιά κυκλώνουν τις λέξεις αυτές με κόκκινο χρώμα στο βιβλίο τους.
- «Ακούω και γράφω» λέξεις με απόστροφο (για εξάσκηση-εμπέδωση) από τη δασκάλα και τις γράφω στην πλαστικοποιημένη καρτέλα «Μαθαίνω παίζοντας».

Η κυρά Γραμματική



Γιαγιά Γραμματική

- Τοποθετούνται δύο σπιτάκια στον πίνακα:
 - Το πράσινο σπιτάκι του Κωστάκη και,
 - Το κόκκινο της Ναταλίας



- Η δασκάλα ζητά τη βοήθεια των παιδιών της Α' τάξης έτσι ώστε να ενώσουν τις λεξούλες που υπάρχουν στο σπιτάκι του Κωστάκη, με τις αντίστοιχες λεξούλες που υπάρχουν στο σπιτάκι της Ναταλίας.
- Στη συνέχεια ζητά από τα παιδιά να διαβάσουν τις λέξεις αυτές.
- Τα παιδιά διαλέγουν πέντε λέξεις με απόστροφο και κάνουν προτασούλες στο τετράδιο των «Ελληνικών». Η εργασία αυτή γίνεται πρώτα προφορικά με τη συμμετοχή όλων των παιδιών.

2ο δίωρο

Αφόρμηση:

- Τα παιδιά κλείνουν τα μάτια τους. Τοποθετείται στο πίνακα η εικόνα του βιβλίου. Στην συνέχεια καλούνται τα παιδιά να κάνουν τις παρατηρήσεις τους. Αναμένεται από τα παιδιά να αναφέρουν την είσοδο του «Γάσου του παπαγάλου», ο οποίος ζητά από τα παιδιά να προβλέψουν τι έχει μέσα το μπαούλο.



Δραστηριότητα 1:

- Έτσι η δασκάλα ζητά από τα παιδιά να γράψουν τις προβλέψεις τους στο ερώτημα: Τι να έχει μέσα το μπαούλο, σε 7-8 γραμμές στο τετράδιό τους «Σκέφτομαι δημιουργώ και γράφω», έτσι ώστε να δούμε πιο παιδάκι πλησίασε/μάντεψε τι έχει μέσα το μπαούλο. Αυτός που θα μαντέψει ή έστω πλησιάσει τι είχε μέσα το μπαούλο θα παίζει στον υπολογιστή το αγαπημένο του παιχνίδι με την κοκκινοσκουφίτσα.

2ο 80λεπτο συνέχεια

Δραστηριότητα 2:

Παίζω μαθαίνοντας

- Η φίλη μας η Ιωάννα πήρε τηλέφωνο τους φίλους της και τους είπε τι συνέβηκε με το θείο της τον Παύλο.

-«Αύριο μετά το σχολείο να έρθετε στο σπίτι μου γιατί ο θείος μου θα ανοίξει το μπαούλο...»

- Με τον ήχο μιας μουσικής η δασκάλα ανακοινώνει πώς τα παιδιά δεν μπορούν να περιμένουν μέχρι την αυριανή μέρα. Τη συνομιλία των παιδιών την άκουσε ποια άλλη, η καιιά μάγισσα «Μάγιου» που έχει να προτείνει κάτι στα παιδάκια της Α' τάξης.
- Τότε τα παιδάκια πηγαίνουν στον ταχυδρόμο της τάξης μας τον κύριο «Φακετούλη», (πρόκειται για δραστηριότητα με την οποία είναι επίσης εξοικειωμένα τα παιδιά) και λαμβάνουν ένα γράμμα που απευθύνεται στα παιδιά της Α' τάξης.
- Το γράμμα διαβάζεται από τα παιδιά (εξάσκηση στην αναγνωστική ικανότητα)
- Το γράμμα αναφέρει πως για να βοηθήσει την Ιωάννα και την παρέα της να ανοίξει το μπαούλο, πρέπει τα παιδιά της Α' τάξης να περάσουν από κάποιες δοκιμασίες.
- Οι οδηγίες-δοκιμασίες είναι κολλημένες κάτω από τα θρανία των μαθητών τα οποία είναι χωρισμένα σε τέσσερις ομάδες.

Επεξήγηση προς τα παιδιά από τη δασκάλα:

- Η ειτέλεση των δοκιμασιών αφορά όλα τα παιδιά. **Στόχος δεν είναι ο συναγωνισμός, αλλά η συνεργασία όλων των μαθητών για το καλύτερο αποτέλεσμα.**
- Καλείται ο αναγνώστης της κάθε ομάδας να διαβάσει δυνατά τις οδηγίες-δοκιμασίες. Κάθε φορά που τα παιδιά δίνουν μία σωστή απάντηση θα τους δίνεται μία κόκκινη καρτελίτσα. Αν η κάθε ομάδα κερδίσει τουλάχιστον 3 κόκκινες καρτελίτσες, τότε θα τους δίνεται ένα κλειδί. Αν καταφέρουν να μαζέψουν 4 κλειδιά τότε η Μάγκυ θα βοηθήσει την Ιωάννα και την παρέα της να ανοίξει το μπαούλο πριν την αυριανή μέρα. (Θα τους δώσει το μαγικό κλειδί που ανοίγει το μπαούλο του θείου Παύλου).

3ο δώρο Δραστηριότητα 1:

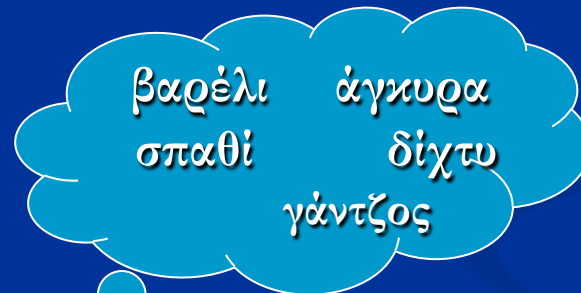
Ασκήσεις Τετράδιο Εργασιών:

Στο σημείο αυτό γίνονται οι εργασίες στο Τετράδιο Εργασιών σ.35 με την ακόλουθη σειρά:

1.Βάλε τις λέξεις σε αλφαβητική σειρά.

Ο κόκορας χρειάζεται τη βοήθειά μας:τ

-Για να γίνω πειρατής είναι απαραίτητα:



- -----
- -----
- -----
- -----
- -----



Τα παιδιά πρέπει να βάλουν τις λέξεις σε αλφαβητική σειρά.

Πριν γίνει η άσκηση αυτή γίνεται υπενθύμιση του «αλφάβητου» με τους ακόλουθους τρόπους:

- Πόσα παιδάκια έχει η κυρία Αλφαβήτα;
- Τα παιδιά τραγουδούν το τραγούδι της αλφαβήτας;
- Επαναλαμβάνουν το τραγούδι, και ταυτόχρονα δείχνουν με το «χέρι» τους, το κάθε γράμμα της αλφαβήτας, στο χαρτονάκι με το αλφάβητο που υπάρχει κολλημένο στο θρανίο τους.
- Τα παιδιά παρατηρούν ποιο είναι το πρώτο γράμμα στις λεξούλες που είναι στο συννεφάκι π.χ. άγκυρα. Το πρώτο γράμμα είναι το «α», άρα αυτή η λεξούλα θα γραφτεί πρώτη. Με τον ίδιο τρόπο βάζουν και τις υπόλοιπες λέξεις στη σειρά.

2.Διάβασε τι λέει ο κόκορας:

- Τα παιδιά διαβάζουν τι λέει ο κόκορας. Η δραστηριότητα αυτή γίνεται με τη βοήθεια του «χρονομέτρη» της τάξης μας χρησιμοποιώντας τη «κιλεψύδρα».

3. Ο παπαγάλος ξαναλέει τα λόγια του κόκορα λίγο διαφορετικά. Συμπλήρωσε τις λέξεις που λείπουν και διάβασε.

Θα'θελα , να' μουν, απ'την, σ'ένα, τ'άσπρο

- Γίνεται υπενθύμιση από τη δασκάλα πώς κάποιες λεξούλες τις λέμε-διαβάζουμε και με τους δύο τρόπους:

π.χ. θα ήθελα → θα'θελα

Το αστέρι→ τ'αστέρι

- Ολοκληρώνεται η ασκήση 3 από τα παιδιά.

4.Μάθε να γράφεις σωστά πού θέλει να πάει ο παπαγάλος και με τι θα ταξιδέψει:

« Να πάω σ'ένα μακρινό νησί,
με τ'άσπρο μου καράβι .»

- **Η πρόταση αυτή αποτελεί την ορθογραφία.**
Ακολουθώς γίνεται ανάλυση και σύνθεση της πρότασης, για σκοπούς ορθογραφίας η οποία διαβάζεται ολικά και αναλυτικοσυνθετικά.
- **Ο στόχος της ορθογραφίας** είναι η ανάπτυξη της δεξιότητας της σωστής αντιγραφής και της κατανήσης του μηχανισμού της γραφής προτάσεων, ακολουθώντας τους βασικούς κανόνες σύνταξης μιας πρότασης (κεφαλαίο, τελεία, διάστημα μεταξύ των λέξεων και τονισμός).
- Γράφουν σε πλαστικοποιημένη καρτέλα «Μαθαίνω παίζοντας» την πρόταση για ειμάθηση της.

Για την εκμάθηση της ορθογραφίας προηγούνται οι εξής δραστηριότητες:

- Γίνεται μεγάλωφωνα ανάγνωση από τα παιδιά.
- Γράφουν στον αέρα τη πρόταση.
- Τη γράφουν στο τετράδιό τους.
- Λένε τα γράμματα της κάθε λέξης και πού μπαίνει ο τόνος.

Δραστηριότητα 2:

Εργασία στον Η.Υ.

- Τα παιδιά εργάζονται σε ομάδες και ετοιμάζουν το καινούριο σπιτάκι της κυρας-Γραμματικής με λεξούλες που περιέχουν απόστροφο π.χ. να'μουν.
- Πιο συγκεκριμένα τα παιδιά βρίσκουν λεξούλες με απόστροφο από τα παραμύθια που έχουν δανειστεί από τη Βιβλιοθήκη της τάξης μας. Τις λεξούλες αυτές τις γράφουν σε καρτέλες που έχουν ετοιμαστεί από τη δασκάλα.
- Στη συνέχεια μία ομάδα εργάζεται στον υπολογιστή, και φτιάχνει το καινούριο σπιτάκι της κυρα-Γραμματικής.
- Παράλληλα με την ενασχόληση της κάθε ομάδας στον Η.Υ., τα παιδιά των υπόλοιπων ομάδων εργάζονται με σχετικό φυλλάδιο (με σταυρόλεξο). Σε περίπτωση που κάποια παιδιά έχουν ολοκληρώσει την εργασία τους πριν από τον αναμενόμενο χρόνο δίνονται σε αυτά περιοδικά εφημερίδες ή παραμύθια, εντοπίζουν λέξεις που περιέχουν απόστροφο και τις γράφουν στο τετράδιό τους, (πρόκειται για δραστηριότητα με την οποία είναι επίσης εξοικειωμένα τα παιδιά).

Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση θα είναι συντρέχουσα και τελική έχοντας ως βασικό κριτήριο το βαθμό συμμετοχής του κάθε μαθητή στις δραστηριότητες καθ'όλη τη διάρκεια του μαθήματος.

Συγκεκριμένα τα παιδιά αξιολογούνται με βάση τα εξής κριτήρια:

- συντάσσουν και διαβάζουν το νέο κείμενο με ύφος και ρέουσα ανάγνωση
- συμμετέχουν ενεργά στην προφορική επεξεργασία του κειμένου και γενικά στη συζήτηση.
- συμμετέχουν ενεργά σε ομαδικές δραστηριότητες.
- αναγνωρίζουν και γράφουν σωστά λέξεις με απόστροφο.(Τετράδιο Εργασιών ασκήσεις 2, 3 και 4), όπως επίσης και σε κάποιες ασκήσεις – παιχνίδια.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

